

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24Csp/100/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121206155
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8121206155.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou v spore žalobkyne: G. K., X.. X.XX.XXXX, L. X. K.F. XXX/X, XXX XX J. X. Y., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 2 083,58 eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyňi sumu 150 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti sa žaloba z a m i e t a .
- III. P r i z n á v a žalobkyňi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou dňa 27.7.2021 domáhala voči žalovanému zaplata prmeraného finančného zadostučinenia vo výške 2 083,58 eur. V podanej žalobe tvrdila, že jej spotrebiteľské práva boli porušené a musela ich brániť v konaní pred súdom, nakoľko žalovaný s ňou uzavrel dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom súdnym rozhodnutím bolo určené, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia tejto dohody. Pri určení sumy prmeraného finančného zadostučinenia žalobkyňa vychádzala z toho, že o sumu 2 083,58 eur sa žalovaný mienil na jej úkor obohatiť. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa označila rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/73/2020 zo dňa 16.10.2020, list zamestnávateľovi zo dňa 6.2.2020.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Tvrdil, že podaná žaloba nie je dôvodná, čo do základu aj výšky. Ako podstatnú skutočnosť týkajúcu sa uplatňovania žalovaného nároku uviedol, že žalobkyňa iniciovala vo vzťahu k žalovanému v bezprostrednej časovej súvislosti aj iné konanie o zaplata prmeraného finančného zadostučinenia. Nárok v tomto konaní si v konaní o takej žalobe (sp. zn. 20Csp/31/2021 a 13Csp/46/2021) neuplatnila. Žalobkyňi nebránila žiadna objektívna prekážka uplatňovania požiadavky na prmerané finančné zadostučinenie jednou žalobou alebo v jednom konaní. Postup žalobkyne nemá žiadne akceptovateľné dôvody, navyše keď sa tak deje na základe jednej a tej istej plnej moci. Ak je účelom ustanovenia §3 odsek 5 zákona č. 250/2007 Z.z., na ktoré sa žalobca odvoláva, priznanie prmeranej satisfakcie spotrebiteľovi, potom je zrejmé, že neopodstatnené multiplikovanie súdnych sporov sleduje dosiahnutie iného účelu, ako má na mysli toto ustanovenie. Postup žalobkyne sa javí ďalej tak, že začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ním tvrdný nárok komplexne, ale vždy len na základe parciálnych skutočností a skutkových okolností. Pri zvážení toho, čo je účelom súdneho konania, je na mieste dôvodné tvrdiť, že opakované podávanie viacerých

žalôb namiesto jednej je postupom, ktorý je vecne neobhájiteľný a dôvodne je možné považovať za zneužitie práva. Z podanej žaloby nevyplýva ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené a vo vzťahu ku ktorému (porušeniu) sa finančné zadosťučinenie uplatňuje. Žalobkyňa požaduje primerané finančné zadosťučinenie, pričom zo sumy úveru uhradila žalovanému len sumu 350 eur, čiže neuhradila ani sumu, ktorú požaduje od žalovaného. Keďže finančné zadosťučinenie je nárokom nemajetkovej povahy, pri určovaní jeho výšky je možné prihliadať len na skutočnosti, ktoré majú takýto charakter. Žaloba neobsahuje žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali a preukazovali požadovaný nárok v sume 2 083,58 eur, Civilný sporový poriadok neobsahuje priamu úpravu možnosti súdu určiť pri rozhodovaní o veci samej výšku žalovaného nároku úvahou, odhadom súdu.

3. Súd vo veci nariadil termín pojednávania na deň 11.1.2022 a vec prejednal v prítomnosti právneho zástupcu žalobkyne, v neprítomnosti právneho zástupcu žalovaného, nakoľko boli splnené podmienky pre prejednanie veci bez jeho účasti. Na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov, z ktorých bol zistený tento skutkový stav:

4. Medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 22.10.2014 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov žalobkyňi vo výške 1 500 eur. V ten istý deň bola osobitnou listinou uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy, celý formulár je predtlačný, dopísané sú len údaje žalobkyne, číslo úverovej zmluvy, výška úveru 1 500 eur a výška mesačných zrážok zo mzdy 81,99 eur. Listina je výrazne označená názvom Dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX.

5. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/73/2020 zo dňa 16.10.2020 bolo žalovanému uložené zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy žalobkyne zo dňa 22.10.2014 k Zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.10.2014, pričom súd mal za to, že uzavretá dohoda umožňuje veriteľovi postihnúť majetok dlžníka aj pri neprijateľných zmluvných podmienkach alebo aj plnenie, ktoré je v rozpore so zákonom. Spôsobuje tým hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto ju súd považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

8. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd k tomuto právnomu záveru:

9. Podľa § 3 odsek 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

10. Podľa § 3 odsek 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Podľa § 4 odsek 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie

- a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,
- b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,
- c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

12. Odvolací súd je toho názoru, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý plní pochopiteľne satisfakčnú, reparačnú i odradzujúcu funkciu v tom zmysle, že poskytuje spotrebiteľovi istú mieru odškodnenia a satisfakcie v zmysle vyššie uvedené za problémy, ktoré ako spotrebiteľ v dôsledku nekvalifikovaného postupu dodávateľa - žalovaného utrpel a zároveň má odradiť dodávateľa i poučiť ho v tom smere, aby sa podobného konania voči iným spotrebiteľom nedopúšťal, avšak z povahy tohto inštitútu zároveň vyplýva, že jeho účel nespočíva v priznávaní rovnakej sumy o ktorú by sa bol

(nebyť predchádzajúceho súdneho konania) žalovaný trvalo obohatil. Ide o inštitút, ktorý má za úlohu (pri plnení odradzujúcej funkcie) sankcionovať a poučiť dodávateľa, ako si má v spotrebiteľských vzťahoch počínať a aký zmluvný základ má pre ne vytvárať. Tento inštitút nemá mať charakter likvidačný a predovšetkým neproporcionálny, pričom táto neproporcionalita by nastala v prípade, ak by sa primerané finančné zadosťučinenie rovnalo výške bezdôvodného obohatenia, ktoré pôvodne žalovaný získal. Toto bezdôvodné obohatenie totiž žalovaný už žalobcovi vydal a pokiaľ má poskytnúť spotrebiteľovi aj zadosťučinenie, nemala by jeho výška byť totožná so sumou, ktorú už spotrebiteľovi vydal (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/9/2021 zo dňa 15.6.2021).

13. Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019).

14. Podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán súd posúdil tak, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

15. V predmetnej právnej veci súd považuje za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným existoval zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere, pričom právoplatným súdnym rozhodnutím bolo určené, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu hrozby inkasovania plnenia žalovaným na úkor žalobkyne. Následne bola žalobkyňa plne úspešná v spore o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, teda na súde úspešne uplatnila porušenie práva a má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá, teda od žalovaného. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa (tak ako bolo súdom právoplatne rozhodnuté), súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, a preto žalobe vyhovel, avšak iba sčasti.

16. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobkyne v tom smere, že suma 2 083,58 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia, o ktorú sa mienil žalovaný na úkor žalobkyne obohatiť, je primeraná. Je nutné zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej - ktorej veci, opačný prístup by viedol k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu (ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), je potrebné vychádzať z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške.

17. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu (v zmysle odškodnenia) za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primeraným finančným zadosťučinením sa odškodňuje ujma nemateriálnej povahy, preto nie je možné prihliadať iba k samotnému porušeniu práva spotrebiteľa, ale je potrebné zohľadniť aj iné skutočnosti.

18. V danom prípade súd považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur, pri výpočte ktorého súd vychádzal zo skutočnosti, že na základe predmetnej úverovej zmluvy žalovaný poskytol žalobkyni sumu 1500 eur, 10% z tejto sumy predstavuje 150 eur, čo je podľa názoru súdu suma adekvátna ako morálna satisfakcia pre žalobkyňu v súvislosti s porušením práva spotrebiteľa a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

19. Lehotu na plnenie určil súd v súlade s § 232 odsek 3 veta prvá Civilného sporového poriadku v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, nezistiac dôvody pre určenie dlhšej lehoty.

20. Podľa § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

21. Súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že jej nepriznal požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa pritom vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (na porovnanie rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 20/2017 zo dňa 05.05.2017).

22. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 odsek 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Prešov.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

V Prešove, dňa 11. januára 2022